Porto opłacono ryczałtem

Ч. 20 (455). Неділя, дня 13. травня 1928. Рік X.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25. с

Редактор приймає щодня від год. 1½—2½.
Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕНЬ: за текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошеннє 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово. Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

Понад сили села...

Серед українського сільського населення зачався грізний передновок, а радше сказати — голод і страшна нужда. Тисячі сіл, особливо здовж Карпат, вже місяцями не бачать хліба. Навіть минулась картофля, якою сяк-так бодай можна було голодні жолудки запихати. Чорна розпука заглянула до мужицьких хат. І чиж дивуватись, що крадіж харчів сталася загальним щоденним явищем навіть в тих громадах, які дотепер уважались заможніщими і де про крадіжи не було чути. В нинішнім числі знайдуть наші читачі новинку, що в сокальськім повіті двірський сторож застрілив селянина, як втікав від двірського кіпця, в якім були закопані картофлі. Зухвалий сторож з легким серцем допустився злочину. Але колиб хто завдав собі труд та прослідив причини цего траґічного випадку, то мабуть довідавбися, що плач голодних дітий вигнав цего селянина до двірського кіпця по картофлі. А колиб якомусь моралістови задати питання, чи це була крадіж, чи інстинктовний ратунок перед голодовою смертю — то він не бувби в клопоті, яку відповідь дати на це питання.

І коли недавно оден з наших діячів на сторінках „Укр. Голосу“ висловився, що в жилах нашого селянина вже не пливе кров, але „картофляна юшка“, то на це треба сказати, що в мужицьких жилах вже і ця „картофляна юшка“ висихає. Словом — голод, який жене і попихає до крадіжи. І коли кожної ночі в Польщі тріскають десятки вертгаймівських кас, і з них зникають сотки тисячів разом зі злодіями, то наш мужик іде красти... ґелетку картофель, щоби їх між голодні діти кинути... Та стрічає смерть... Траґедія траґедії...

Якесь прокляття долі зависло над нашим селом. Останній урожай був у нас ще в р. 1914, тай ті багаті жнива пішли намарно, бо саме в розгарі жнив вибухла всесвітна війна і все знищила. Від тоді нашому селови „іде, як з Петрового дня“. Рік за роком як не воєнні то елементарні шкоди. Ще не вигоїлось наше село з ран, які йому завдала страшна повінь минулого року, а вже нова катастрофа з озиминою. Морозні вітри вморозили осінні засіви і не лиш збільшили катастрофу передновку, але і відібрали надію на житні і пшеничні жнива. Хто знається на рільництві бодай стільки, що вміє розріжнити овес від пшениці — той зрозуміє, яке значіння має сучасна катастрофа з озиминою.

Тут держава повинна була прийти бодай о стільки в поміч, щоб дати змогу селови засіяти переорані поля з озиминою, та щоб найбідніще населення могло передержати тяжкий переднівок. Нічо в тім напрямі не зроблено тай не зробиться, бо в нас селянинови кажеться одно: „дай“ тай „дай“. Але щоби він бодай міг „дати“ з чогось, цим ніхто не журиться. І от недавно пос. Луцький на буджеговій комісії варшавського сойму заявив, що при укладанню бюджету міністерства хліборобства, його автори забули, що в межах Польщі живе близько 6 міліонів українських хліборобів.

Та коли українське хліборобство не має помочі від держави, то бодай одного має право домагатись, щоби його не добивано новими тягарами тоді, коли воно є обезсилене елементарними катастрофами. А тут ті тягарі сиплються зі всіх боків. Поминаємо всякі податки і данини, від яких задихується наш селянин, а звернемо увагу на нові драчки. От недавно одержали наші громади вказівки, щоби при укладанню громадських буджетів вкладано поважні суми на виставу в Познані. Лиш подумати — які нові тягарі спадають на села. А коли одна міська громада вставила на ту ціль суму аж 2000 зл., то дістала письмо, що це сором для неї, коли вона такою марною квотою причиняється до такої патріотичної державної акції, як „повшехна вистава в Познані“.

Але чи тільки те? Саме в найтяжчій для селянина хвилі державний заклад обезпечень підвисшає оцінку будинків і тим самим підвисшає оплати. Банк господарства краєвого переводить екзекуції позичок, уділених за Австрії на відбудову селянських хат і будинків, знищених війною — і зовсім не уважає на урядові рахунки страт. Суди розсилають тепер накази заплати звальоризованих позичок „сиротинських кас“, а сироти зголошуючись по зложені депозити сиротинські не можуть допроситись їх. Рівночасно галицькі виділи повітові одержали приказ, щоб уладили інакше свої бюра, через що видатки на урядовців збільшуються о грубі тисячі зл. річно. Громадські ради одержали порученнє підвисшати платні громадським функціонерам під загрозою розвязання і віддання громад наказним війтам. Подекуди накидується громадам рейонових писарів, та заострюється всякі розпорядки.

До того всего надходять вістки, що вкоротці уряд предложить соймови проєкт закона, яким підвисшається ґрунтовий податок о сто процент т. є. подвоюється податок; що податок доходовий мають платити всі, яких маєток оцінено на 6000 зл., а на це вистарчає хата і два-три морґи ґрунту. Заповідають також податок „нумеровий“, який будуть платити і всі халупники.

Ті всі вимоги переросли сили голодного села. Воно не в силі їх видержати. Розпучливу нужду селянства погіршує ще й це, що уряди і їх урядовці не мають зрозуміння для грізної хвилі і безоглядним урядованнєм відбирають впрост надію на песячий прожиток. От нині містимо допись з Теребовлі, що там купці уладили демонстраційний страйк проти практики тамошного інспектора податкового, щоб боронитись перед банкроцтвом. А що мають казати наші села?

Тому українська парляментарна репрезентанція, в якій засідають наші селяни, що найкраще знають нужду села, повинна негайно інтервеніювати в Варшаві, щоб уряд зменшив ті тягарі, під якими стогне і гине наше село.

До оборони!

Польське „Towarzystwo Szkoły Ludowej“ видало відозву з приводу польського державного свята 3 мая, підписану марш. Пілсудським, кардиналом Гльондом і президентом Академії Наук Розвадовським. В тій відозві взивається всіх до жертв на це товариство, підносячи заслуги його для добра польскости на кресах. І так Tow. Szkoły Ludowej за останніх трьох літ вибудовало на кресах 112 шкіл, 53 костелів, 91 людових домів і 11 захоронок — крім орґанізації шкіл, курсів, викладів, національних свят, театр. вистав і читалень.

(Для цікавих подаємо, що на „кресах“, себто в Сх. Галичині і на Волині, зорґанізовано 14 фахових шкіл, 430 освітних курсів, 1878 національних свят, 3338 вистав і фестинів, 1805 читалень).

Як бачимо, Tow. Szkoły Ludowej (яке відповідає нашій Рідній Школі) не лиш займається польським шкільництвом, але і будовою костелів. І то мабуть на костели видало найбільше гроший, бо коли на 112 шкіл, 91 людових домів і 11 захоронок вибудовано 53 костелів, то вже ті числа говорять виразно, що кошти 53 костелів виносять о много більше, як кошти будови шкіл, людових домів і захоронок.

Щож ці цифри далі говорять? Нічо инше, тільки те, що T. S. L. при ширенню польонізації як не більшу, то таку саму вагу кладе на костели, що й на школи. А це є наукою для нас, як наша діяльність має розвизатись. Церква і школа — це повинен бути наш клич в тих тяжких часах і про него ми повинні памятати в нашій освітній праці — себто в „Просвіті“ і „Рідній Школі“.

При тім треба і це мати на увазі, що будовою костелів на кресах займаються ще спеціяльно до того призначені орґанізації, комітети і тд. І коли саме T. S. L. побудувало за 3 літа 53 костелів, то спеціяльно до того покликані орґанізації зробили далеко більше. Якими дорогами ці орґанізації ідуть, про це свідчить подія в Синевідську вижнім. (Диви: Дописи!).

Рівночасно тамується на кождім кроці наші найменші стремління в тім напрямі. Про це свідчить справа замкнення 500 церков на Волині, Підляшу і Холмщині, про це свідчить впрост нечувана подія в Перемишлі, якою повинно занятися ціле наше громадянство і ціла наша парляментарна репрезентація. В Перемишлі є понад 15.000 Українців і мають вони всего одну церков. Друга на Засяню є конечностію і от справа єї будови через нездарність деяких чинників перед війною застрягла, хоть від давна вже є куплена площа під церкву. Що-йно по війні зачато думати про будову — але тут всякі власть імущі вмішались в те діло і всіми способами стараються недопустити до будови церкви на Засяню. В тій цілі укриті фарисеї пустили в рух всі пружини і зробили церкву на Засяню грізною для міста, навіть небезпечною для держави. Бо от також військовість поставилась неприхильно до будови, а комісія „dla zabytków starożytności“ рівнож піднесла свій спротив. Таку грозу викликав плян будови української церкви на Засяню. Є вже два костели на Засяню і вони нічим не грозять „zabytkom starożytności“, ні державі — а тут церква стала маревом заглади. А треба знати, що костел Салезіянів щойно вибудувано і минулого року відбулось посвячення його.

І чиж дивуватись, що ціле населення Перемишля і околиці до крайности обурене і домагається інтервенції цілого громадянства в краю разом з парляментарною репрезентацією. Справа будови цеї церкви повинна стати загально краєвою справою — справою національною. Мусимо стати до оборони нашого найпростіщого права — мати свою власну церкву на наших західних „кресах“!

БОРОТЬБА З ДЕМАҐОҐІЄЮ.

Незвичайна радісна поява! Само селянство виступає до боротьби з демаґоґією і руїною. Як звісно, в часі останніх виборів, ця демаґоґія так перебрала мірку, що вже і селянству стало єї досить, особливо свідомому селянству Перемищини. Демаґоґи, щоб піднести свої виборчі шанси, ширили деморалізацію між селянством в той спосіб, що зогиджували перед несвідомою масою українські інституції, здвигнені тяжким трудом під проводом бл. п. Т. Кормоша. І от про перше в Галичині Тов. кред. „Віра“ в Перемишлі поширювали вістки, що воно банкротує, атакували одиноку у нас в краю „Укр. Щадницю“, а головні атаки звернено проти Повітового Союза Кооператив. Взагалі на укр. інституції виговорювали такі речи, які не відважилибся говорити навіть платні ворожі аґенти. Демаґоґи видали гасло „за всяку ціну“ і йшли до своєї цілі навіть коштом доброї слави українських установ, не жахались вносити на село розкладу і деморалізації. Очевидно, хто постановив собі девізу „за всяку ціну“ той іде до неї, не перебираючи в середниках.

А яка гидка ця демаґоґія, нехай послужить приміром отсей факт. Відбувається кооперативна анкета — ведесь дискусія, як скріпити кооперативний рух. І от підноситься такий безсоромний демаґоґ і зачинає ось-так: „Що винам, панове, будете таке говорити, ви дайте селянам землю...“ і тд. Очевидно демаґоґ рахує, що пірве за собою всіх селян... Ба, але такими пустими фразами можна захопити темних, але не свідомих кооператорів Перемищини. Здоровий хлопський розум бере на гоцьки демаґоґа, питаючи, хто має дати землю, той директор Союза, що має 150 зл. місячної платні? А коли одного мовчазного сільського кооператора запитали, що він думає про те, цей плюнув, а відтак махнувши рукою сказав: „Та що слухаєте підстріленого шалавила“. (Автентичне!).

Це є свідоцтвом, як наш *свідомий, поважний* селянин дивиться на такого безсоромного, невідвічального демаґоґа.

Щоби захитати здоровий хлопський розум, гурток демаґоґів постановив вислати на збори Повітового Союза Кооператив тяжку артілерію — самого посла соймового і його заступника. Ба, але збори кооперативи це збори делеґатів кооператив. Не легко на них дістатись, не так як на збори „Рідної Школи“. Але і на це є рада. Порадили послови і його заступникови вписатись в члени одної сільної кооперативи. Мовляв, вибрали вас в посли, то і делеґатами виберуть і будете „критикувати“. Зробили просьбу до Надзірної Ради сільської кооперативи. А тут як грім з ясного неба: Надзірна Рада відкидає просьбу посла і його заступника. Ба, але вони оба статут знають, Гайда — рекурс до Загальних Зборів сільської кооперативи. Загальні збори порадились і... рекурс відкинули... Виглядає воно на сміховинку — а це не сміхововинка а факт. Для цікавих в секреті відкриємо назву села: Бушковички пов. Перемишль.

Це є новий доказ, як борониться село перед розкладом. І свіжі докази цего мали ми на зборах філії „Просвіти“ д. 6/4 (про них ми писали) і на зборах Повітового Союза кооператив дня 23/4. Тут в цілій своїй гидкости вийшла на яву злочинна аґітація демаґоґів, які в часі виборів роззинули як найбільш каригідну аґітацію проти Союза, не ставляючи на місце цего нічо — крім свого..язика. Супроти шкідливих вісток, поширюваних демаґоґією, приїхав і делеґат Ревізійного Союза. І щож він сказав? Повітовий Союз Кооп. переняв давний залізний склеп Союза госп. спілок. І як це в нас буває, купив без грошей за 4000 долярів в часі, коли доляр стояв 5 зл. 20 ґр. Прийшла девалюація і доляр підскочив на *девять* зл. Довг доляровий через девалюацію зробив дефіцит на суму около 20.000 зл. Подібну крізу через девалюацію перебули мало не всі Повітові Союзи кооп. Але в перемиськім Повітовім Союзі кооператив санація в повнім ході і вкоротці білянс буде зрівноважений. Проти ворожої аґітації виступив делеґат п. Струк дуже гаррим порівнанням: Коли чоловік має рану на тілі, то нікому не прийде на думку відрубати йому голову, але він буде лічити цю рану.

І треба було почути, які здорові думки висловлював творчий елемент нашого села! Цих людей демаґоґією тяжко взяти. Коли оден опозиціоніст (їх було всього двох), укінчений ґімназист а тепер кооператор на селі, виступив з пропозицією, щоби санацію Пов. Союза перевести в большевицький спосіб, то є пообтинати вкладчикам вкладки і покрити дефіцит з девалюації, то цей „ґеніяльний“ проєкт стрінувся з кпинами селян і нещасний промовець одержав належну відправу. Селяни-кооператори висміяли такоко „інтеліґентного“ кооператора, який не знає, що прецінь для такої операції треба проголосити банкроцтво... Досить того, що селяни збили з пантелику нефортунного опозиціоніста, а він поіритований відходячи сказав таке: „щоби з ними договоритись, треба мати *здорову голову.*“ Отже одиноку правду сказав цей опозиціоніст.

Взагалі збори Повітового Союза Кооператив в Перемишлі дали новий доказ, що нашому свідомому селянству досить вже демаґоґії та що демаґоґічні письма, які висилано до них від двох перемиських демаґоґів з зазивом валити Повітовий Союз — селяни спокійно викинули на смітник. Так отже селянство Перемищини виступило до боротьби з демаґоґією.

Голос духовенства.

Яке велике було заінтересовання у священиків до покликаного на ново до життя священичого тов. „Єдність“ (засновано його зараз по завішенні діяльности тов. св. Ап. Павла), свідчать вимовно основні загальні збори, які відбулись д. 23. квітня 1928. Збори розпочалися зараз по 10 год. рано при повній сали (около 80 членів з ріжних сторін нашої церковної провінції). По відкритті зборів о. В. Д. Садовським, виборі президії зборів, зложення виявів послуху і приданности Святійшому Отцю і синівського привязання і глубокої пошани для Впреосв. Митрополита, о. Сад. здав коротке справоздання про розвязання свящ. тов. св. Ап. Павла, про заходи се многозаслужене Товариство увільнити від розвязання, про покликання до життя нового свящ. тов. Андрея Первозванного, про затвердження його статутів Воєвідством та про старання виєднати йому затвердження і удуховній Власти і вкінці про обнову тов. „Єдність“, яке що правда, по статуту має завдання чисто духовної натури, але дає можність попри духовні справи застановитися і над всіми иншими животними справами нашого духовного стану і його праці для церкви і для нашого народу.

Як велика є радість у нашої інтеліґенції з приводу оживлення „Єдности“, свідчать привітні письма, які наспіли 1) від перемиської громади з 43-ма підписами видніщих тамошних громадян, письмо від громадян Самбора, підписане урядово через всі укр. товариства і інституції, письмо від Станиславівської укр. громади з безліччю підписів і 2) письмо від львівської „Просвіти“, у якім просять, щоби зібране духовенство взялося враз зі світською інтеліґенцією за просвітну працю для поборення всяких ворожих впливів для церкви і народности.

По сім приступлено до вибору Виділу: Головою вибрано о. директора Юліяна Дзеровича, а комісія -матка предложила листу инших членів виділу, яку принято через аклямацію. Тепер приступлено до полагодження ріжних запитів і внесків. На внесення о. В. Садовського полагоджено справу маєтку, який остався по тов. Ап. Павла. Опісля о. Др. Костельник підніс праву видання священичого орґану „Ниви“ з запитом до загалу духовенства, чи годиться з дотеперішною працею редакції. По оваційній заяві признання для „Ниви“ і її загально любленою і талановитого Редактора, виринула самохіть квестія „Нової Зорі“, часопису будь-що-будь ніби католицького, але в послідним часі зверненого проти всього, що наше духовенство, особливо в львівській архіепархії, цінить і поважає, а яка то часопись в послідних своїх числах в підозріванні всіх і вся, хто не є з „Н. З.“, і обкидуванні всього болотом, перейшла зовсім на визиваючий тон. Промовців було так богато, що на внесеннє Впр. о. пралата і посла Куницького о 2. год. попол. перервано дальшу дискусію, а після обідової перерви о ½4 год. зібралися всі члени майже в ранішнім комплеті і радили, якби усунути сі особисті напади з сторінок нашої преси а особливо над усу-

ненням сього тону в кат. органі „Н. З.“ який при фінансовій допомозі впливових чинників що раз то сильнійше змагається. О ½ 7 год. вечер зібрані одноголосно приняли отсі резолюції.

1. Зібране духовенство взиває цілий клир нашої церк. провінції до збільшеної зорганізованої акції проти нинішних вибуялих течій ворожих церкві, а саме: проти комунізму, сектанства і православної пропаганди.

2. До такої зорганізованої акції конечна є співпраця зі світською інтеліґенцією, котрій дорога наша гр. кат. церква, тому зібране духоненство взиває весь клир в тій цілі навязувати і затісняти зносини з тою інтеліґенцією.

3. Зібране духовенство болів над тертям, яке заїстнувало в нашім церковнім життю, а яке найшло і находить свій вислів в нашій укр. пресі і — в інтересі церкви і народу просить всіх людей доброї волі, кождого після його впливу, причинитися до зліквідовання сього тертя.

4. Загальні Збори одобрюють вповні напрям органу гр. кат. духовенства „Нива“ і висказують о. др. Костельникови своє довіря, признання і подяку.

З перемиської епархії були тільки два Отці на тих зборах і то оба з Перемишля: о. Грициляк і о. Голинський, котрий забирав голос, виступаючи проти львівського Богосл. Виділу й проти перемиських громадян і т. ин. Одначе дістав відповідну відправу.

Дописи.

Синевідсько вижне пов. Сколе. Наше село має 3500 українського населення гр. кат. обряду, 50 латинників-чужинців, які працюють в тартаку. Для них засновано латинську парохію, а наказний війт дарував для нової латинської парохії 25 морґів пасовиска. Що не находились наші громадяни, що не рекурсували — нічо не помагало. І от д. 24 квітня завилась поліція, щоб передати наше пасовиско латинському парохови. Та тут збіглося ціле село, жінки з дітьми і чоловіки і не дозволило відділити пасовиска, покликуючись на те, що це діло неправне, бо наказний війт не має права роздаровувати громадське майно. Мало що не поллялась кров. Але надїхав староста зі Сколього і перервав передання „комісарської даровизни“. По тім всім зачались у нас арештовання жінок і чоловіків за „бунт“, які ще й дотепер тривають. Та не вважаючи на це, наші люди держаться добре в переконанню, що боронили спадщини своїх батьків. Є надія, що громада поставить на своїм і комісарська даровизна буде уневажнена як незаконна.

Теребовля. Наше місто одно з найстарших українських міст — перед війною добре заґосподароване — а тепер зовсім підупало. Дня 23/4 відбулася демонстрація податників проти інспектора податкового Карпова, який понад контиґент податків підвисшив їх о 70%. Податок вимірював високий і нерівномірний — і через се викликав зубожіння цілого повіту. Обурені податники зібралися перед маґістратом, де були у комісаря міста Комусевича, а опісля у старости, якому представили застій торговлі, промислу та небезпеку винищування цілого повітіту інсп. Карповим. На знак протесту були всі без виїмку склепи і варстати праці через ціле передполудне зачинені. Ухвалено удатися до всіх послів о поміч та вислати делеґацію до Варшави. Інсп. П. Карпів, чоловік з малою освітою, завдяки лише sprężystości удержався на становиску інспектора податкового. Нищить він та підкопує також наші Кооперативи та Читальні „Просвіти“, бо винаходить ріжні безпідставні податки, якими обтяжує наші Товариства. Богато сільських ремісників, як шевці та кравці, які терплячи на голод землі, помагали собі ремісслом, обтяжував самовільно високими податками та тим самим змушував до замкнення мізерного варстату праці. За свою діяльність діставав грубі ренумерації та виїзджав часто на забави поза границі ojczyzny. Найвищий час бувби, щоби перенести його на Мазури, які стемперувалиби его нахил винищування людий.

Глещава, пов. Теребовля. У нас до комісії були вибрані старою наказною радою поляки і жиди, було і двох наших, але бодай не казати... І коли було голосованнє до сенату 11 марта, то зауважали деякі люди, що їх карток не пущено в урну виборчу, але ту справу наші мужі довіря тримали до останку і по скінченню голосовання зажадав муж говіря п. Петро Головенко рахунку, кілько голосувало і кілько в урні карток. І показалось, що було звижка 35 голосів, але чиїх і як вони тут взялись? На ту справу покликали ще трох свідків і провірили урну: се був куферок деревляний, з середини виліплений папером, і крім діри з гори ще була одна діра там, де був колись замок (а тепер була лиш колодка) і ся діра була до комісії обернена, куди як зізнали, могла йти иньша робота. Після сего налякана комісія виборча годилась дати на УНДО (18) тих 35 голосів, але наші на се не згодились і се вписали до протоколу. Тепер ведесь в сій справі слідство. Який буде конець, не знати, але дехто каже, що якби се робили наші, то булиб карані, а що члени комісії були за rządem, то нічо їм не буде, а зрештою пожиєм, то побачим. І так Глещаву дуже ганили в повіті, що мало дала голосів при виборах до сойму. Не наша вина, що там засіли люди, як чуєте, і що при виборах до сойму зробили, то можна сподіватись.

Сянічок пов. Сянік. Заходами та старанем Вп. п. Біланюка та п. Обаримського Андрія дня 22. IV, відбулися в нашім селі основні Загальні Збори читальні „Просвіти“. Зборами провадив о. кан. Кункевич місцевий парох, предсідником зборів був господар Теодор Присташ, котрого вибрано пізнійше головою читальні. Збори були дуже численні. На збори приїхав як делеґат від сяніцької Філії п. Василь Подубинський, котрий виголосив до зібраних гарний реферат на тему значіння просвіти. Дуже гарну промову сказав студ. п. Біланюк. До Виділу вибрано самих селян, старших та молодших, а між ними і одну дівчину. Містоголовою зістав п. Андрій Обаримський дуже свідомий селянин, так що нововибраний Виділ дає запоруку, що новозаснована читальня стане приміром для сусідних сіл. Ухвалено запренумерувати для читальні наразі три часописі. Є се для нас Лемків дуже важний здобуток тому, що до війни як і по війні село Сянічок раховано все як найбільшу твердиню москофільську. Життє само за себе говорить і селяни приходять до переконання, що в просвіті та єдности наша сила та самі беруться до орґанізації та самоосвіти. Дай Боже, щоб за нашим приміром пішли всі наші села, котрі ще до тепер блукали в темряві та не знали, що вони є та чиї вони сини. Збори покінчено відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна“ і учасники з піднесеним духом пізно в вечері розійшлись домів.

Семушова, пов. Сянік. Вибори до сойму і сенату зєдинили наше село під жовто-блакитним прапором. Але є у нас немало тих ворогів, які всіх способів уживали і уживають, щоб нас розбити. Є це „сельроби“ і їх побратими „stronnictwo chłopskie“. Туманили вони людий всякими обіцянками, що буде земля задармо, що будуть задармо пасти худобу, дрова з ліса будуть брати без грошей. Все буде задармо — просто рай! А темняки радувались, бо і як не радуватись, коли презесом „stronnictwa chłop.“ є свій чоловік Федько Харовський, що за миску сочевиці для чужих працює. Заступником є поляк Микола Войнеровський, несогірший чоловяга перед виборами. Та занюхав вибори; хотів конче вибрати Павловського на посла українськими голосами. Але люди пізналися на хитрій натурі і особливо наша молодь станула в обороні національної єдности і не допустила до розбиття. Честь і слава нашому Комітетови виборчому, що допильнував виборів і покерував гарно і чесно виборами. Хай так далі зростає між нами єдність і національна свідомість, щоби вороги не сміли на нас говорити, що ми темна маса рабів, котрих ніхто не уважає за народ. Коли в р. 1927 навістила нас катастрофа повені, наші брати-Українці прийшли нам в поміч і тим оказали нам нашу любов і єдність з нами. І у нас селяни користали з цеї допомоги, але на жаль, коли прийшов час і нам задокументувати свою єдність, з українським народом, деякі з тих, що користали з української допомоги, відплатились так, що зрадили наш національний фронт і віддали свої голоси на чужу листу. Стид і ганьба їм! Вони нині то відчувають, бо не можуть нам сміло в очи подивитись. Але як вони зрозуміють правду, то може і їх правда освідомить. А поки-що ми свідомі селяни в єдности працюймо далі і разом з нашою патріотичною інтеліґенцією ідім до сонця правди — проганяючи від себе всяких киринників і чужинецьких наймитів, які підбунтовують селян проти інтеліґенції бо того жадають наші національні вороги від тих киринників.

З Польщі і про Польщу

В Варшаві гостив минулого тижня афґаністанський король Аманулляг з жінкою. З цего приводу через 4 дні відбувались в Варшаві великі паради. Звідси виїхав король в гостину до большевиків — до Москви. Король в часі свого побуту пороздавав польським достойникам ордери і відзначення. Президент держави Мосціцкий і премієр Пілсудский дістали „ордер сонця“ першої кляси. Відзнакою того ордеру є золотий ланцюх та синій плащ і титул „великий князь“. Всі міністри і маршалок сойму Дашинський одержали „ордер сонця“ другої кляси. Відзнакою того ордеру є пурпуровий плащ і титул „князь“. Так отже Пілсудський має титул „великого князя“, а міністер Морачевський і маршалок сойму Дашинський одержав титул „князь“. Всі три є вони соціялістами. Цікавим є, що Дашинський був довгі літа соціялістичним послом до австрійського парляменту, гостро виступав проти всяких відзначень, і ніколи не являвся в цісарськім бурґу, коли цісар відчитував „престольну промову“. Одначе тепер як маршалок сойму вийшов Дашинський на дворець, щоби привитати афґаністанського короля, їв разом з ним обід, а врешті дістав ордер і титул „князь“. Чому воно так? А тому, бо у Відні був Дашинський соціялістом і тоді це було йому до лиця. Але опісля, коли Дашинський разом з Пілсудським зачав будувати польську державу, а тепер її скріпляє то мусить всякий соціялістичний балаґан кинути на смітник і виступати як польський державник. Так мусить робити розумний державник і разом сидить при обіді з королем — ба мало того — з папським нунцієм Мармаджієм, з кардиналом Каковським і иншими духовними достойниками, хоть як Дашинський духовних не любив як соціяліст. Цего вимагає від него інтерес польської держави і він мусить це робити, бо у него польська державність вище стоїть, як соціялістичне пустомельство. Тай большевики як „правовірні соціялісти“ будуть мусіли мовчати, бо афґаністанський король виїхав д. 2. травня до Москви і саме тепер московські большевики приймають його з великою парадою. Очевидно, що московські большевики не роблять цего для гарних очий короля. Цего вимагає від них інтерес їх держави, а звісно — московські большевики є московськими державниками. Від польських соціялістів і від московських большевиків повинні і ми Українці учитись, що, що иншого є соціялістичні теорії, а що иншого є державницька практика.

А як було у нас? Хай служить отся правдива подія прикладом. Гетьманство повалене... До Київа має приїхати одного грудневого дня голова директорії Винниченко. Паде мокрий сніг великими платками. На київськім двірці процесії зі всіх київських церков з непроглядними масами народу вичікують Винниченка, щоби його привітати як голову держави. Поїзд спізняється о 3 години. Священики в рядах стоять на снігу, який обліпив їх колпаки, бороди і ризи. Те саме і у вірних. Врешті надїхав поїзд. Висідає Винниченко з ваґону і ані глянув в сторону духовенства (між якими були також найвищі достойники духовні), бо він... соціяліст. Сів до авта і поїхав, а процесії вернули. Нехай читачі дадуть відповідь на таке наше питаннє: чи зробивби так також соціяліст але *передовсім польський* державник Дашинський?

Польські соціялісти святкували день 1. травня дуже бурливо. У Варшаві поллялась кров, а в инших містах скінчилося на лекших бійках. Як, звісно, соціялісти поділились тепер на дві головні партії: соціял-демократів і комуністів, які більш себе ненавидять, як инші партії. Ці обі партії в Варшаві виступили проти себе з револьверами і звели криваву боротьбу, в якій впало 8 робітників а около 600 робітників лекше або тяжше ранено. Колись соціялісти боролись з поліцією, а тепер борються між собою, а поліція боронить одних перед другими. Якби в Варшаві поліція не вмішалась і не розігнала обі партії — то булиби себе вистріляли до ноги. От соціялістичний рай.—В Варшаві російськи еміґрант, студент Юрій Войцеховський стрілив 2 рази на большевицького урядовця Лізарова, як переїздив автом. Лізаров вийшов ціло, бо куля лишень легко зранила його в руку. В звязку з цим замахом арештовано кількадесять російських еміґрантів. Є вже це третий замах на большевицького представника у Варшаві (в однім замаху згинув больш. посол Войков)

Що чувати в світі?

БОЛЬШЕВИКИ скликали до Харкова конференцію, щоби нарадитись, як вести боротьбу з релігією. Ця конференція саме тепер відбувається. Скликала її большевицька орґанізація „Спілка безвірників“, яка повстала в Московщині, а опісля пересадили її московські і жидівські большевики на Україну. Ця спілка, як пише „Пролетарська Правда“, має 250.000 членів, з того на Україні 25.000 душ. Бореться вона з христ. віроісповіданнями. Успіхи боротьби большевиків з релігією такі: Перед війною було на Україні 14 371 святинь (домів молитви всяких вір) з 24.665 священиками (служителями всяких віроісповідань). З того при кінци р. 1927 лишилось 10.947 святинь з 19.203 священиками. Большевиди кажуть, що найлекше їм боротися з релігією між робітниками, а найтяжше між селянством і буржуазною інтеліґенцією. Та ці цифри потребують пояснення. Релігійний рух під владою большевиків значно збільшився і є далеко більший, як перед війною. Що святинь є на Україні менше о 3424 — це правда, але їх не тому менше, що люди їх не потребують, але тому, що большевикики богато святинь поконфіскували і замінили їх на театральні салі, кіна і тд.

На завтра, мамусю — прошу о будинь Еткера.

Хлопчик має рацію! Будинь Еткера з ванілевим сосом або малиновим соком є відповідним десером для дорост. молодежи. Будині Еткера ділають на приріст крови і кости, є богаті в цінні відживляючі солі, а тому, що робиться їх на молоці є подвійно поживні. З будинями Еткера в тих умовах господарить Пані дуже ощадно. Чудесні вказівки до приряджения леґумін і ґаляреток знайти можна в новій, кольорово ілюстрованій книжечці з переписами Еткера, видання F. Одержати її можна у купця коренного. Оскільки вичерпана треба звернутися впрост, залучаючи 40 сот. в значках почтових під адресою:

Др. А. ЕТКЕР, Оліва.

І. СИП.

Готуйтесь! Начальство їде!*)

Замість вступу трохи історії.

Сто сорок років тому „Північна Семіраміда“, або по-простому, цариця всеросійська Катерина, що ввійшла до історії Іловайського з імям „Великої“, вирушила в знамениту свою подорож „до країни Ірігенії“, або, знов таки по-простому, до нещодавно тоді здобутої Новоросії.

Катерина одвідала заразом і Київ, знижуючись Дніпром, у Каневі зустрілась із польським королем, була в Кремінчуці, Херсоні... І всюди, де тільки ступала нога її царської величности, Катерина надибувала порядок, чистоту й статки...

Як дійшов цього царський сатрап Потьомкін? Про це розповідають сучасники. За 3 роки до Катерининої подорожи заходився Потьомкін готуватися, щоб стрінути царицю. Ґубернаторам на місцях надіслав докладний наказ — будувати палаци, споруджувати цегельні, копати криниці. На всіх перестанках—будували приміщення й заготовляли припас. Про один шлях, яким мала проїхати Катерина, Потьомкін писав: „Зробити його багатою рукою, щоб не був гірший за римські шляхи, і назвати його — Катерининський шлях“... Скрізь споруджували тріюмфальні арки та брами. На Дніпрі проти Херсону за півроку збудували нове місто Альошін і залюднили його спеціяльно виписаними малоросами. По инших місцях серед пустелі споруджували чудові декорації й цілі села та міста розмальовували на полотні. Силу людей, зібраних іздалека, гнали туди, кудою мала проїхати цариця. У чепурному вбранні, у квітках і биндах, повинні були вони її вітати. Заздалегідь заготовляли отари, які треба були показувати цариці. По величезних столах та шпихлірах мішки набивали піском.

Так створювано ту чудову феерію, ту чарівну панораму, яку показав цариці князь Потьомкін Таврійський.

Від цього й слівце пішло про „потьомкінські села“.

Проте, подорож одного великого робітника з управи Південно-Західніх залізниць по лінії дуже мало нагадує Катеринину подорож, про яку допіру розповідали.

Нема тобі а-ні тої пишноти, а-ні врочистости, а-ні розмаху. Сіл не будували й не малювали. Худоби не зганяли до станції. Навіть жадної тріюмфальної арки ніде не споруджали.

Усе відбувалося і простіше, і скромніше, і діловитіше.

* * *

Трівожно гудів дріт на колії. Нервово вистукував розпатланий телеграфіст ключем Юза і довга паперова змійка, вючись, спадала на підлогу.

— Крапка-крапка-риска... Риска-риска-крапка... крапка-риска... — схвильовано вистукував телеграфіст на далекій станції. І на другому кінці дроту, схилившись над такою самою довгою паперовою змійкою, що вючись сповзалась з апарату, і бліді, люди над столиком Юза тільки мовчки приглядалися та мовчки витирали несподівано спітнілі обличчя. Апарат працював довго: із Київа, із Управи передавали довжезний і докладно опрацьований наказ, де ретельно наводили, як зустрічати й проводити робітника з управи Південно-Західньої, що виїжджав на лінію.

Нарешті, апарат замовк.

— Їдуть! — пролепетав тремтячими губами начальник дільниці служби шляху.

— Їдуть! Геть усе почистити!! — повторив за ним блідий начальник станції.

— Їдуть! — підготувати звітність!

— Їдуть! — приготовати службовий вагон!

— Їдуть! — доглянути буфету. Ледве чутно зітхали помічники, чергові, заступники...

— Н-ну, щож, треба гадати, минеться! — з надією й з сподіванкою промовив начальник служби шляху. Але готувати все треба, як слід. Чули, чого начальник служби шляху чекає від нас?... Спасибі, хоч попередив.

...За півгодини станція почала готуватися гідно зустріти високого гостя. Зашкрябали лопати, зчищаючи бруд, зашаруділи на пероні мітли, прибиральниці забігали з відрами води, ретельно мастили стрілки, протирали вікна в першій клясі, станційний голяр помив задля такого випадку руки, а буфетник наказав почистити битою цеглою самовара... Вільні носії дістали десь пожежну драбину і, приставивши її до стінки, влізли на гору промивати напис:

„Рудница — Рудниця“.

Рудниця готувалася зустрінути начальство, як того вимагав телеграфний наказ із центру. З тремтінням повторювали рудницькі транспортники:

— У понеділок. О 20 на першу. У вагоні ч. 42.

Над апаратом Юза знову схилилася голова телеграфіста. Знову навколо апарату було повно людей. Але вже не переляк, не тяжке чекання відбивали їхні очі, а врочистість і свідомість величности моменту. Сухо вистукував ключ Юза, і десь на маленькій станції, на другому кінці апарату, бліді перелякані люди чекали наказу з Рудниці.

— У вівторок вранці. Поїздом ч. 22. Робітник управи. До Гайворона. Передбачливо приготувати все. Подати полегшений товарний склад. Не посилатися на те, що немає вільних вагонів. О 6 год. приставити до Підгородньої. Крапка.

Зашаруділи мітли, зашкрябали лопати в Гайвороні, і буфетник побіг по цеглу, а телеграф не дрімає, невгамовний ключ Юза розбуркує нарід і далі.

— Крапка-риска-крапка. Риска-риска. Риска-крапка-крапка риска.

— У вівторок, у день, поїздом р. 22...

— Приготувати склад товарний, полегшений. О 2 год. приставити до Помічної.

І ось уже на Помічній метушаться; голярі в першій клясі протирають зогиджені мухами люстра, і черговий поспішає до жінки, щоб та бензиною почистила червоний верх кашкета, в якому стрічатиме „самого“. А телеграфісти не знають спочинку.

У середу. Вранці. Поїздом ч. 22 Робітник управи. Приготувати. Полегшити склад товарного, щоб за 5 год. 10 хвилин приставити „самого“ до Бобринської.

І поки на станціях метушилися чергові й старші, начальники й заступники, поки відчіплювали від складів десятки вагонів із вантажем, а натомісць причіплювали вагон ч. 42 з вельми-шановним вантажем, який инакше ніж із швидкістю курієрського їхати не звик, поки стрижуть хвости товарних поїздів, поки міняють проїздні картки, — телеграфічний дріт гуде трівогою й попередженням, і звістка, що всіх хвилює, електричною іскрою летить уперед і вперед, попереджуючи станції Південно-Західньої:

— Готуйтесь! Начальство їде!

Сухо вистукує телеграфічний апарат, але сухий і холодний цей стук лунає трівогою для цілої лінії й наче громом віддає в грудях.

— Їде!

Грюкаючи на стиках, холодно виблискуючи шибками з шліфованого шкла, плавно гойдаючись на потужних ресорах, метеором пролітає станціями залізниці вагон ч. 42. Випереджуючи його, летить гудючим дротом трівожна звістка: готуйтесь!

Навіть люди, а-ні трохи не звязані з залізницею, починають хвилюватися, дивлячись на сполох. Як справді не хвилюватися, спостерігаючи оце нікчемне наслідування залізничих службистів пишного й чарівного ясновельможного князя Потьомкіна Таврійського.

Та даремне стараються! Куди їм?!

*) Містимо оповіданнє большевицького письменника, поміщене в „Пролетарській Правді“, в якім він бичує большевицьких „робітників“ за те, що поводяться так само, як російські царі.

Що і священиків менше, це також не дивниця. Большевики вистріляли кілька тисячів священиків на Україні, багато у вязнили (лишень самих епископів в Росії було замкнених в арешті около 200!), а инші священики втікли з життєм на чужину. Отже коли помимо того страшного переслідування, ще таки на Україні є 19.203 — отже о 5462 священиків менше, як перед війною — то це є свідоцтвом, що релігійний рух змігся. Бо перед війною самих лишень монахів на Україні було більше як 5000, а тепер монахів нема, бо всі монастирі поконфісковано. Далі перед війною священики, особливо православні, мали доволі високі платні з державної каси, мали і ґрунти по селах. Тепер все їм відобрано і населенне само їх удержує і то удержує о 5462 священиків менше, як їх було перед війною. Значиться — населення потребує священиків і власними складками їх удержує. Далі — самі большевики пишуть, що „Спілка безвірників“ має на Україні лишень 25 000 членів. Припустім, що це число правдиве. Але треба знати, що в тім числі є всі большевицькі урядовці, особливо жидівські, далі всі міські батяри, злодії і тд. а тих прецінь є більше як 25.000 на цілій Україні. До того ще треба додати і те, що „Спілка безвірників“ є урядовою установою, має грубі субвенції державні — отже коли вона нарахувала аж 25.000 членів, то це свідчить, що Україна ставить дуже сильний опір большевицькій агітації проти релігії. Тому така лють бере большевиків і вони нарікають на селян. Ось що пише „Пролетарська Правда“:

„Чиїм коштом живе релігія? Релігійний рух на Україні... є знаряддя капіталістичної, куркульсько - гетманської реакції. Основна релігійна маса, як і за дореволюційного часу, є селянин... Трета ґрупа, на яку релігія спирається, це міське міщанство й буржуазна інтеліґенція. Коштом їх останніми роками й зростають міські релігійні громади“....

Неправдою також є, що між робітниками поширюється безвірство. Навпаки — робітники по фабриках будують церкви. Отже до „Спілки безвірників“ належать лиш сільська галайстра-нероби-піяки та міська батярня. Большевицька московська ґазета „Правда“ отверто пише, що до цеї пори большевикам не удалося знищити релігії між народом. Нині — пише „Правда“ — церкви справді процвитають без державної підпомоги. Росіяне витрачують річно около 400 міліонів рублів на піддержку своєї релігії. Навіть комуністів приловлено, які допомогали збирати фонди на будову нових церков. — Що большевики роблять з українською землею, як роздаровують її між жидів, про це хай свідчить жидівська ґазета „Гералд енд Єгзамінер“, яка виходить в Шікаґо. Ця ґазета 1. квітня пише так:

„Джеймс Н. Розенберґ, голова Американсько-жидівської Зединеної рільничої корпорації, при котрої помочи 100.000 жидів в протягу послідних чотирох літ поселилося на більш як 1,000.000 акрах землі в Росії і сталося самостійними господарами, потвердив вістку, що Юлій Розенвальд з Шікаґа згодився записати від себе 5,000.000 долярів для продовжування і дальшого розвою того діла. Пан Розенвальд, котрий досі щедро від себе давав на ту ціль, робить сю нову жертву — як каже п. Розенберґ — під умовою, що буде зібрано других 5,000.000 дол. так, щоб здобути загальну суму 10,000.000 дол. для продовжування через довгий час того діла на Кримі і на Україні. Російські власти, котрі успішно були помічними через весь час того діла, дали вдоволяючі запевнення, що будуть дальше помагати. То діло має продовжуватися, як тільки в Росії докінчиться програму зединеного роздільного комітету і Американської Зединеної рільничої корпорації. Пан Розенберґ каже, що ті пляни мають попертя від чільних американських жидів. В Росії засновується Товариство для жидівської земельної кольонізації. Подробиці будуть незадовго оповіщені. Робота в Росії буде, так як досі, під управою Др. Йосифа А. Розена. Не буде публичної збірки, щоб забезпечити здобуття додатково потрібних 5,000.000 долярів. П. Розенберґ кріпко надіється, що за приміром, який дав п. Розенвальд, наступить багато значних записів на ту ціль.“

Як бачимо, то брехнею воюють наші сельроби і їх спільники, що всякі вістки про кольонізацію — це буржуазна видумка. А натомісць правдою є, що та кольонізація з кождим роком кріпшає і поширюється при помочі американських жидів-міліонерів та при допомозі большевицького уряду в Москві та його філії в Харкові.

В Франції д. 29. квітня закінчились вибори до парляменту. Побідив уряд Поанкарія, бо буде мати за собою 380 послів. Цікаве, що соціялістичні партії і комуністи вийшли з виборів ослаблені т. є. з меншим числом мандатів, як мали в попереднім парляменті (напр. радикальні соціялісти мали 132 мандатів, а тепер здобули 118; комуністи мали 26 мандатів, а здобули тепер 14). Так отже політика французького уряду не зміниться і Францією буде далі керувати Поанкаре і Бріян. Особливо в стосунку до Німеччини буде Франція вести згідливу політику, бо і Поанкаре є вже тепер прихильником такої політики. — Послів вибрано на 4 роки. Жінки в голосованню не брали участи тай не нарікають на це. Цікаве при тім, що в Альзації вибрано аж 3 послів „автономістів“ т.є. таких, які домагаються для цего краю самоуправи. Це є доказом, що населенне Альзації є невдоволене з французького правління. Дотепер французькі політики казали, що домаганнє автономії для Альзації є німецькою інтриґою і тому виточено навіть процес 22 альзатським горожанам, закидуючи їм, що вони за німецькі гроші ведуть агітацію за автономією і тим чином ослаблюють патріотичні французькі почування. Цей процес тепер ведеться. Тимчасом при виборах показалось, що велике число населення є за автономією Альзації, а своє невдоволенне обявило населенне навіть тим, що вибрало послом одного автономіста, який тепер сидить в кремінали.

Анґлія мабуть якісь недобрі думки і пляни має проти большевиків. Кажуть, що анґлійські політики дуже невдоволені теперішним премієром Балдуїном і міністром справ закорд. Чемберленом за їх лагідну політику проти большевиків. Через те большевики ще більше роззухвалюються і підкопують Анґлію зі всіх боків. Тому треба з большевиками розправитись. Але того можуть доконати тільки три держави: Анґлія, Франція і Німеччина. Тому треба, щоби між цими трома державами запанувала згода, аби вони могли разом виступити проти большевиків. Але між Францією а Німеччиною є ворожнеча, і длятого Німеччина заключила союз з большевиками в Рапалльо. Отже Анґлія тепер натискає на Францію, щоб поєдналась з Німеччиною. Перед трома тижнями один анґлійський міністер їздив до Берліна і там відбув якісь тайні наради з німецькими політиками. Кажуть, що він намовляв їх, щоб Німеччина пірвала союз з большевиками і спільно з Анґлією і Францією виступила проти большевиків. Кажуть навіть, що вже в червні всі три держави зачнуть бльокаду большевицької держави, не допускаючи товарів до Росії. Все це є ґазетні поголоски. Одно в них може бути правдою, друге ні — але одно є певне, що Анґлія бажає розправитись з большевиками і укладає плян тої розправи.

Італійський диктатор Муссоліні втяв нову штуку — а саме італійські робітники зробили йому і його урядови величаву маніфестацію. Як звісно, Муссоліні, котрий був колись соціялістом, знищив передовсім соціялістичну партію так, що по ній і сліду нема. Заборонив робітникам страйкувати, але і на працьодавців натиснув, щоб не кривдили робітників. І вийшло таке, що робітники мають працю тай є вдоволені. І от оноді приїхало до Риму 11 окремих поїздів з робітниками, щоби славити Муссолінія і його уряд. Це штука не-аби яка. Соціялістичні ґазети всіх країв і народів безнастанно писали, що італійські робітники сльози проливають за своїми соціялпровідниками, а тут тобі — на! — заїжджає 11 поїздів до Риму і то з одної лишень лінії. Мігби хтось подумати, що Муссоліні уладив собі кумедію, примусивши робітників до їзди. Ну — але робітники це не череда, яку можна заладувати до ваґонів. Мусів Муссоліні таки уняти собі робітників. Як? Це вже його штука!

Румунія — блазни. Дня 30 квітня уладили вони в Кішиневі кумедію, яку назвали 10-літною річницею злуки Бесарабії з Румунією. Приїхала сюди реґенційна рада, яка панує в імени малолітного короля, міністри і всякі инші достойники. Були промови, ніби молилися, а відтак піячили. В імени реґенційної ради промовляв 80-літний старець, патріярх Мірон Хрістеа. Говорив він, що Бесарабія прилучена до Румунії „во віки віков“. Шкода, що старець, богослужитель не знає приповідки: чоловік стріляє а Бог стріли носить. 18-літний князь Николай плів небелиці, що Бесарабія сама прилучилась до Румунії на основі права про самоозначенне народів. А тим-часом Румунія боїться плебісциту в Бесарабії. От циганська політика. Говорив врешті найбільший циган, котрий уладив цілу кумедію в Кішеневі — премієр Братіяну. Він говорив небелиці, що кождий чоловік без ріжниці на релігію і народність — знаходить своє спасенне в Румунії. Так лиш безличний циган потрафить горорити.

Австрія журиться, як накормити своє населенне, а тут що хвиля якісь політичні клопоти виринають. Таким свіжим австрійським клопотом є непрошений гість Беля Кун. Щож це за пташок? Це мадярський фельдфебель. В часі війни разом зі своїми братами вішав та обрабовував українських селян, опісля дістався в російський полон (Як звісно Мадяри були дуже хоробрі супроти безборонних селян, але на фронті то ховались в мисячі діри, а в небезпеці або втікали як заяці, або „попадали“ в полон!). В полоні Беля Кун збольшевичився. Коли Австро-Угорщина завалилася, вернув він до Будапешту і там проголосив большевицьку владу. Але ця крівава влада по кількох місяцях впала, а Беля Кун втік до Відня, а звідси до Росії, де став високим большевицьким достойником на Кримі, та вимордував, як пишуть ґазети около 70 000 людий. І от цей панок за фалшивим пашпортом приїхав до Відня і тут поліція його вхопила. Алев слідстві показалось, що Беля Кун перебував вже близько пів року у Відні і нараджувався потайки з комуністами австрійськими, мадярськими, чеськими і тд. Кажуть що він виїздив також потайки до Будапешту. В Відні Б. Кун не допустився ніякого злочину, на якім-би його зловлено, отже нема за що його засудити. Провинився він лишень тим, що приїхав за фалшивим пашпортом і під фалшивим іменем замельдувався. Але за це можна дістати найвище кільканайцять діб арешту. Та тут зачинається клопіт Австрії. Мадярський уряд має Белю Куна в печінках і зажадав від Австрії, щоб йому цего пташка видала, а Мадяри вже самі осудять, що з ним зробити. На те Австрія відповіла, що Беля Кун є політичним злочинцем, а політичних злочинців не видається. На те Мадяри відповідають, що Беля Кун вимордував сотки людий та що він є звичайним убійцем і рабівником і погрожують Австрії, якби його не видала. І Австрія не дуже то плакалаби за Б. Куном, якби Мадяри собі його „викрали“, але тут московські большевики також райваху наробили тай собі погрожують Австрії. І от Австрія опинилась між молотом а ковалом. Як видасть, будуть большевики ворогувати; як не видасть, Мадяри будуть мститися. А Австрія бідна — хотілаби зі всіми добре жити, памятаючи науку, що „покірне теля дві мами ссе“. Тому мабуть Австрія поступить як Пилат і віддасть справу до рішення Союзови Народів, а сама вмиє руки. Та ба, ще один клопіт. Якби рішенне запало віддати Б. Куна московським большевикам, то як його їм доставити. Всі сусіди Австрії заявили, що не перепустять Б. Куна через свій край. Лишається — хіба літаком перевезти Б. Куна. Ану-ж в дорозі „хтось помилиться“ тай підстрілить літака разом Б. Куном. Будуть тоді большевики ворогувати на Австрію, що вона була в змові з тим „хтось“. Так то бідному завжди вітер в очи.

З освітного руху.

Прибувши минулої неділі до Халупок Медицьких (в перем. пов.) як відпоручник перем. Філії „Просвіти“ на загальні збори тамошньої читальні, я задержався там через вечір, щоб бути також на вечерницях, які дітвора, що учащає до тамошньої прив. школи УПТ (Рідньої Школи) улаштувала для пошанування памяти Шевченка. Не стану тут розводитись подрібно над тою виставою; скажу лиш коротко, що враження, яке я з неї виніс, було незвичайно корисне і приємне. Школа у Халупках Медицьких є навіяна щирим духом українським, що бачилось наглядно з цілої вистави, та це річ певна, що тамошня вчителька, п. М. Кишакевичівна, вмілою рукою і з щирою посвятою сіє зерно правди у повірені собі молоденькі серця сільського школярства. Управа перем. Кружка Р Ш повірюючи п. К. веденнє школи у Халупках Медицьких, не могла відай ліпшого вибору зробити дотично особи учительки.

З повним признанням муситься тут і це згадати, що громадяни Халупок до своєї школи відносяться з небувалою у наших відносинах зичливістю, прямо з любовю. Свідчить це про високий рівень їх національного освідомлення (Халупчани мають у тому напрямі вже усталену славу в перем. повіті), та є наглядним і неспоримим доказом, як дуже народ наш вміє цінити освіту і як радо її приймає, наколи її подається йому у його рідній мові, та у його народньому дусі. Наколиб ми в кождому селі могли мати таку свою рідну школу і в такому дусі ведену, миби не потребували трівожитись о майбутність нашої народньої справи.

При тій нагоді не можу поминути мовчанкою факту, що на ці вечерниці, уладжені, як сказано, шкільною дітворою для своїх батьків, явився як представник влади поліціянт у повному службовому „адюстерунку“, себто з крісом з насадженою баґнечайкою. На що ця „парада“ потрібна, годі знати, бож ані діти, ані їх батьки не мали напевно ніякого наміру піднимати якусь ворохобню проти держави. Відчуваю це як велику невластивість, хочаби вже по тій одній причині, що поява такого „на остро“ уоруженого представника державної влади серед дітий і жінок на душу дітвори може мати вплив лиш відємний. Така система нічим неоправдана, а для української нації прямо зневажлива. Якщо поліціянт на такій діточій виставі мусить вже бути присутним (а думаю, що конечність державна того зусім не вимагає), тож нехайби там являвся принайменче без кріса, бо кріс з насадженою баґнечайкою йому там і так зайвий і лиш тяжить. Там він з нього ужитку зусім певно не буде потребував робити, а повагу поліціянта кріс може піднести лиш серед бандитів. — *Роман Гамчикевич.*

Всячина.

Новий адвокат. Канцелярію адвокатську по бл. п. Др Теофілі Кормоші обняв в тих днях адвокат п. Др. Рибак Микола, котрий дуже успішно дотепер працював в глинянськім окрузі не лишень як адвокат, але також як просвітянський і політичний орґанізатор. Тому щиро витаємо п. Дра Рибака на перемиськім ґрунті і бажаємо йому успіхів не лишень в фаховій праці, але також на ділянці нашої освітної і політичної орґанізації.

Дирекція II. державної учит. семинарії жіночої в Перемишлі оповіщує отсе: Подання о допущенне до вступного іспиту на курс перший мають вносити родичі або опікуни учениць в речинци до 10. червня до Дирекції семинарії. До подання долучити: 1) власноручний ученицею написаний життепис; 2) оригінальну метрику уродження на доказ, що учениця кінчить в р. 1928 найменше 14 рік, а не переступила 17 літ; метрикальних витягів не принимається; 3) свідоцтво повтореного щеплення віспи; 4) свідоцтво з 1 півроку кляси семої, свідоцтво з 2 півроку доручує учениця перед самим іспитом; 5) свідоцтво моральности, як-що учениця в біжучім році шк. не ходить вже до школи.

Драм. Т-во ім. Л. Українки в Перемишлі відіграє в пятницю дня 11. травня в салі Народн. Дому драму на 4 дії Тогобочного **„Материнаймичка“**. Чистий дохід на памятник режисерови бл. пам. М. Ґурському. Численним прибуттям на сю виставу докаже наше громадянство на скілько цінили працю Покійника в Товаристві і його талан, котрим не раз весело чи сумно заставляв видця забути хоч на кілька хвиль щоденні турботи.

Перібки, які мають ставати до асентерунку можуть женитися. Отже не треба до женячки окремого дозволу військової влади, як це було до тепер.

Не буде урльопів. Міністерство військове подає до відома, що не буде уділяти урльопів рільних т. є. до полевих робіт. Подання родичів о такі урльопи не будуть полагоджені.

ВІЗЛЯ БАЛЬЗАМ НА МОЗОЛІ
усуває певно без болів стверднілі нагніти і відтиски, згрубілі нарости та бородавки. Вирібка: Й. Машевського
АПТИКА під ЗВІЗДОЮ
Перемишль, вул. Францішканська 24
При тійже аптиці **ДРОҐЕРІЯ.**
Замовлення з провінції виконується відворотно.
Проситься добре уважати на адрес.

Новинки.

ДВІРСЬКІ СТОРОЖІ стріляють до людий, як до воробців. В селі Хороброві пов. Сокаль є сторожем у дідича Крушевського якийсь мазур Юзеф Строчак. Оноді о год. 10 вечером побачив він коло кіпця з картофлями якихсь двох людий, котрі побачивши сторожа, зачали втікати. Зухвалий сторож вистрілив і положив одного трупом. Показалось, що це є 23-літний парібок Гриць Хрущ з Хороброва. Строчака арештовано і відставлено до слідчого арешту.

ЗАМІСЦЬ ПІД ВІНЕЦЬ — ДО ГРОБУ. В селі Головина пов. Луцьк, господар Гриць Примак полюбив 19-літну доньку сусіда Титяну Вдовиченко. Родичі дівчини дуже налягали на дівчину, але дівчина не хотіла, бо любила иншого. Врешті під примусом родичів ніби згодилася, але все таки сходилася з тим, якого любила. Це дуже дратувало Примака і довело до нещастя. Оноді прийшов Примак до хати Титяни і заставши її саму, зачав їй дорікати. Прийшло до суперечки між обоїма, а розгніваний Примак вхопив сокиру і кинувшись на дівчину розтяв їй голову і плечі так, що дівчина впала трупом. Доконавши цего злочину, Примак утік в ліси і дотепер не зловлено його. — Завинили тут і родичі дівчини, що силували її йти заміж за нелюба.

ТРЕБА 20.000 ДІВЧАТ НА ЖІНКИ. Ми свого часу подали новинку, що бельґійська кольонія Конґо (в Африці — на південь від пустині Сагари) зажадала від бельґійського уряду 20.000 дівчат, бо тамошні мужчини не мають з ким женитися. Тепер бельґійське міністерство кольоній оповіщує у всіх ґазетах оголошенне, в якім запрошує 20.000 бельґійських дівчат до Конґа, щоб там вийшли заміж за кольоністів. Головне занятте кольоністів: польованнє і то переважно на слоні та корчованнє лісів для нових людських осель. Невелике число білих жінок в Конґо не вистарчає для мужеської молодіжи, так що на одну дівчину припадає 5—6 парубків. Тому там дівчата дуже вередливі та перебирають між женихами. Є багато муринок (чорних жінок) але Бельґійці не хочуть з ними женитися.

ПОЖАР СОДОМИ І ГОМОРИ. Біблія оповідає, що Г. Бог покарав мешканців міста Содоми і Гомори за їх гріхи, а саме огнений і сірчаний дощ спалив ці міста разом з мешканцями. На тім місці, де були міста Содома і Гомора, є нині соляно-сірчане озеро, зване „Мертве море“, бо в нім ніяке сотворінє жити не може. Славний німецький хемик і фізик Др Беерсдорфер довго студіював околицю „Мертвого моря“ і врешті оголосив, що відкрив причину спалення міст Содоми і Гомори. Відкрив він місця, на яких ще не затерлися сліди великого вогню, розслідив їх докладно і набрав переконання, що той вогонь, що спалив Содому і Гомору, повстав від удару грому в нафтовий поклад, який також тепер в великій скількости находиться на дні Мертвого моря. Др Беерсдорфер пише, що доля Содоми і Гомори легко могла стрітити американське місто Cleveland, коли грім вдарив в запаси нафтової ропи в Bowling Green і запалив їх з такою силою, що лишень новочасні середники ратівничі з великим трудом той пожар загасили.

СЕЛО ПЕРЕДІЛЬНИЦЯ, пов. Добромиль, славне з того, що там не переводяться злодійства. Недавно там арештовано цілу ватагу злодіїв. Через те між поліцією а злодіями ведеться безнастанна війна. Оноді хтось стрілив через вікно до хати, де міститься поліція. Слідство виказало, що цего допустився Андрій Саґан, караний кілька разів за крадіж. Він хотів пімститися на однім поліцаєві, що вів слідство проти батька Саґана.

ЗБУЇ ГУЛЯЮТЬ. Оноді в Яворніку пов. Ряшів збуй вломився через дах до хати жида Лянґзама і загрозивши револьвером, зрабував 292 зл. і втік. Збуй мав маску на лици. — Страшні хвилі пережив господар Стефан Назаріенко в Семаківцях, пов. Коломия. В ночи з суботи на неділю, по опівночи влізли до його хати збуї, перебрані як чорти з чорними масками і зажадали від господаря, щоби видав їм гроші, які має. Коли Назаріенко сказав, що грошей не має і хотів боронитись проти насильства, збуї наладованими револьверами загрозили смертю всім, що були в хаті, а господаря звязали, щоб не перешкаджав їх роботі. Опісля перешукали всі закамарки в хаті, знайшли 118 долярів і 5 зл. і повтікали. Ніхто за ними і не біг, бо господар був звязаний, а ціла родина заніміла зі страху і з місця не рушилась. Догадуються, що рабунку доконали таки свої люди, котрі знали, що Назаріенко має гроші в хаті.

СВЯТОТАТСТВО. В Яворніку пов. Ряшів злодії закралися до церкви і вкрали 92 зл., дві бутельки вина і скринку з церковними документами. Також в Арщичині, пов. Дубно, злодії обікрали церкву, виломивши замок.

ПІДПАЛИВ СВОЮ ХАТУ. В селі Степанє, пов. Костополь, на стриху Мошка Ґрубера постав огонь, який люди завчасу побачили і згасили. Шкоди зробив огонь на 400 зл. Був тоді вітер, і якби завчасу огню не загашено, моглоби було з димом пійти ціле село. Але селянам дуже дивним видався той вогонь. Тай мали причину селяни до того. Бо от слідство виказало, що Мошко заасекурував дім і всі річи в нім на суму 4500 зл. і підпалив його, щоб дістати асекурацію за дім і річи, які і половини того не варта. Жида арештовано.

ДУРНОТА. В Городні одна жидівська служниця стратила кавалера. Хтось порадив їй, щоб зїла кавалок маци (жидівської пасхи), змоченої у власній крови. Так й зробила і змочила своєю кровю кусник, але заким його зїла побачили в неї і відібрали. Цей вчинок був вислідом дурноти, але він міг довести до великого нещастя. А саме між християнами є поширена казка, що жиди уживають до мац християнської крови. Якби був хтось цей випадок використав і розголосив між темною товпою, могло прийти через дурноту дівчини до протижидівських розрухів, бо темні люди моглиб думати, що змочили мацу християнською кровю.

ЗГОРІЛА ДИТИНА. Господар Маріян Запоточний в Тивонії лишив в хаті свого 2-літного внука, посадивши його на соломі, яка була розстелена на підлозі в хаті. Чи від недопаленого папіроса; досить того, що не знати від чого — займилася солома і коли дідуньо вернув до хати, застав на підлозі на вуголь спалене тіло дитини.

ЗНОВУ ҐРАНАТ ВИБУХ. Петро Борис, Гриць Кунь і Олекса Харш з Сурохова пов. Ярослав при весняних роботах в полі знайшли чотири ґранати. Замісць повідомити начальника громади, щоби спрятав набої, вони зачали оден ґранат розбирати. Врешті Петро Борис вхопив оден ґранат і кинув його до землі. Наступив вибух і так тяжко покалічив Бориса, що він в дорозі до шпиталя згинув. Два инші мали щасте, бо вийшли з тої „забави“ ціло.

ЛІК НА РЕВМАТИЗМ. Директори бжільного промислу в Зл. Держ. Америки кажуть, що ревматизм лічиться добре через вкушення бжолою болючого від ревматизму місця на тілі. На перестуду дораджують пити лемонаду з медом. Оден бжільник, а саме п. В. Мут з Синсинеті, сказав на зборах бжільників, що готов дати 100.000 долярів кождому, хто пючи бжільний мід, не позбудеться перестуди протягом пів години. Отож, хто цікавий, хай спробує!

ОСТРА КАРА. Одна 65-літна старушка-жебрачка в Гавр у Франції зістала засуджена на протяг „160 літ“ за налогову крадіж і волокитство. Дивний той закон і кара, бо старушка певне не дожиє до 225 літ! Дивне, що подекуди в Европі ще такі безглузді закони істнують!

„СВЯТИЙ“ ВОДОПАД. В р. 1913 відкрив Анґлієць, Джеймс Скат-Бравн в африканських пралісах на границі британської Східної Африки а Родезією — оден з найбільших водопадів на світі. Люде, які з ним брали тоді участь в науковій подорожі, погинули в Африці. Одного з них загриз леопард, другий умер з перемучення і недостатків, а самого Бравна зловили Німці, які в той час мали контролю в тій части Східної Африки (а було се вже підчас війни) і довший час держали в вязниці, почім Бравн умер та відкритий через нього водопад лишився дальше таємницею для культурного світа.—Недавно одначе жінка Бравна найшла між його паперами фотоґрафічну знимку того водопаду і записки, після яких можна було найти місце, де він находиться. Так водопад сей вдруге відкрито. Його води падуть з високої скали на 1200 стіп в долину. Африканські жителі-тубільці вірять, що злі духи спричинюють гук і рев води водопаду, а щоби усмирити і уласкавити злих духів, вони посвячують часом в жертву „духам“ малі діти — кидаючи їх з гори в води водопаду, де ці нещасливі діти гинуть страшною смертю. Для сеї жертви вибирають тубильці одно з близнят, звичайно дівчину, а родичі близнят почуваються щасливими, коли можуть одно з близнят посвятити злим духам для усмирення їх лютости. Анґлійський уряд, який під сю пору контролює названу африканську околицю, — старається карними законами викорінити сей так страшний забобон серед африканських дикунів.

Господарський куток.

Як набути томасину? За посередництвом Державного Банку Рільничого (Państwowy Bank Rolny Oddział w Krakowie) можна вже тепер замовляти томасину 15—18 проц. на отсих умовах. *Ціна*: з доставою а червень 73 ґр. за 1 кґ.%; з доставою на липень і серпень 74 ґр. за 1 кґ.% разом з опакованнєм мішковим і належитостю митовою. *Опроцентованнє* кредиту буде виносити 8 проц. річно і то так для кооператив, що посередничать, *як і для рільників*. Речинець сплати кредитів припадає в березні (марті) 1929. Тому що залізниці дають до перевозу ваґони по 15 тон (150 кірців), треба замовляти відразу 15 тон томасини. При замовленню менше як 15 тон Банкови прислугує право підвисшити замовленнє до 15 тон. При замовленнях понизше 15 тон замовляючий поносить вищі кошти перевозу з приводу невикористання поємности ваґону.

Чи годівля курий оплачується? Тою справою заінтересувався Іван Півоварчик з Кремпи пов. Мєхів і від 1. лютого 1927 зачав обраховувати, який зиск мав з курий і кілько видавав на їх годівлю. Рахунок представляється так: 24 курий на протязі 11 місяців від 1. лютого до 31. січня знесли 3395 яєць.

Продано 3045 яєць	334·27 зл.
Спожито яєць за	35·00 „
Спожито дробу за	28·50 „
Вартість приховку	28·00 „
Разом	425·77 „
Паша коштувала	240·00 „
Чистий зиск	185·77 зл.

Кури знесли яєць в поодиноких місяцях: в лютім 233 штук, в березню 481 штук, в квітні 463 штук, в травні 425 штук, в червні 363 штук, в липні 355 штук, в серпні 392 штук, в вересні 353 штук, в жовтні 181 штук, в листопаді 86 штук, в грудні 64 штук. Цей рахунок виказує, що годівля курий в малім господарстві дуже оплачується. І. Півоварчик не контролював, як кожда курка несеться, ані не старався, щоб курки несли більше яєць. От лиш для цікавости, хотів переконатися, чи оплачуються йому кури.

НОВІ КНИЖКИ.

Берестейський мир *з нагоди 10-тих роковин 9/II 1918 — 9/II 1928 р. Спомини та матеріяли. Зладив і попередив вступом І. Кедрин. Стор. 320, 8°. Кооперат. Накладня „Червона Калина“. Львів, 1928.* — Ціна 8 зл. — Виданнє сеї прегарної книжки спонукали десятьлітні роковини берестейського мира, сего першого промінистого дорого вказу для національної ідеольоґії, сего великого моменту, коли то Україна по довгих часах знова виступила на міжнародній арені. На зміст книжки зложилися такі статі: Від видавництва, І. Кедрин: „Берестейський мир“ (стор. 9—40), М. Голубець: „Берестє литовське“ (стор. 41—44), Др М. Залізняк: „Моя участь у мирових переговорах в Берестю Литовському“ (стор 42—142), О. Севрюк: „Берестейський мир“ (стор 143—166), В. Винниченко: „Мир з центральними державами“ (стор 167—178), ґр. От. Чернін: „Берестє Литовське“ (стор 179—241) ґен. М. Ф. Гофман: „Берестейський мир“ (стор 243—270), ґен. Е. Людендорф: „Мирові переговори у Берестю Литовському“ (стор 271—288), Колін Росс: Звіт (стор 288—302), мировий договір (стор 303—317), Тайний договір про Галичину та Буковину (стор 318—319). Книжка має 15 ілюстрацій і одну карту. Вже сам зміст каже нам догадуватися, що книжка буде цікава. Так воно і дійсно є. Зпоміж споминів укр. авторів уважаю найкращими спомини Залізняка. Поминувши сю обставину, що вони і найбільші обємом, то і зміст їх незвичайно інтересний. Читав я їх без перерви як найбільш інтересну повість. Зі споминів Залізняка довідуємося про цілу історію берестейського мира, ріжні закулісові старання і тд. і про саму україн. делеґацію, про яку Залізняк пише ось що: „Одначе мушу згідно з правдою сконстатувати, що як сама делеґація, так її витриманість, бистрота політичної орієнтації, глибока віра в свою роботу, уміння панувати над собою і сміливо виступати перед дипльоматами центральних держав, незвичайна зручність, з якою делеґація уміла ховати свої слабі сторони, а навпаки уміння приноровитися до психольоґії противника, суґестіонувати його — все це викликало з мого боку вилику пошану до україн. делеґації в Берестю“. (стор 123). Про український проєкт договору пише Залізняк: „Це був справжній високої вартости дипльоматичний еляборат, над яким годі було перейти до порядку денного. Українська делеґація витримала свій іспит і з честю вийшла з незвичайно тяжкої ситуації, в яку хотів був поставити її ультимат Черніна—Кільмана—Гофмана“. (стор 126). Назвиска авторів інших споминів (ґр. Чернін, ґен. Людендорф, ґен. Гофман) вже самі дають запоруку, що їх спомини представляють велику вартість. З чужих авторів найглибше враженнє зробили на мене спомини ґр. Черніна. Від себе можу лише висловити бажаннє, щоби ся книжка знайшла як найбільшу скількість читачів. — *Др Іван Мандюк.*

Проф. І. Огієнко: **„Руські“ переклади в Херсонесі в 860 р.** — Відбитка з „Юбілейного Збірника на пошану Д. Багалія“, Київ 1927. — В своїй старається Проф. Огієнко вирішити спірну досі в науці справу, основану на згадці в „Життю Константина“, а саме, що підчас т. зв. хазарської місії 860—861 р. знайшов св. Константин у Херсонесі Евангеліє і Псалтир, написані „руськими буквами“. Автор подає історичний огляд квестії, а після цього, бистро аналізуючи текст, приходить до висновку, що св. Константин знайшов справді в 860 р. уривки перекладів Євангелія і Псалтиря з грецької на руську (київську) мову, що в тім часі Кияне мали вже свою азбуку як початок кирилиці і що цими перекладами покористувався св. Константин, перекладаючи богослужебні книжки й св. Письмо.

Марія Пеленська: **„Святий Миколай.** Сценічна картина в 3 діях Львів. В-во „Світ Дитини“ 1927. — стор. 23. — Нічим незамітна, банальна річ. Акція дуже простенька і нецікава, а великою недостачею є те, що зовсім не звернено уваги на сторінку національно-патріотичну.

Гринько Осінчук: **Порпан душі** (вірші). Радехів 1928. — стор. 34 (літоґр.) — Дуже слабі поезії початкуючого автора. Зміст їх дуже простенький. (любов, природа, село), а форма часто зовсім невдатна (н.пр. „Люби“). Замісць видавати цю збірку, повинен автор взятися до студій, бо цього авторові дуже потрібно. — Е. Грицак.

Надіслане.

Українці не переплачуйте, заощаджуйте тяжко запрацьовані гроші, заким бажаєте щось купити з товарів, напишіть до „Польської продукції“ котра сейчас же вишле кождому безплатно цінник ілюстрований мануфактурний. Проситься адресувати: „POLSKA PRODUKCJA“ ŁÓDŹ, Kilińskiego 44.

В околиці Перемишля, в чудовім положенню, при битім гостинці — до парцеляції 120 морґів ріллі, около 180 морґів ліса букового і около 180 морґів ліса смерекового. Вілля о 14 покоях, надаючася на санаторію до спродажи враз з лісом смерековим. Будинки господарські в добрім стані. Церков і школа в місци. Земля добра і урожайна. Ліс буковий і частинно смерековий здатний до вирубу. Ціни дуже приступні. Близша відомість в канцелярії адв. Дра Романа Секели в Перемишлі, вул. Фредри 6.

Учителька шкіл вселюдних в середнім віці, з гір, для зміни виїде на ферії, на доли. В лутшім українськім домі обійме лекцію, опіку над дітьми, хорими, поміч в домашнім господарстві і пр. Знає чужі мови і початки музики. Евентуально за саме удержаннє. Зголошення праймає: Адміністрація „Укр. Гол“.

Парцеля на Винній горі до продажи. Близша відомість з чемности в Народн. Базарі в Перемишлі.

Адвокат
Др. Микола Рибак
отворив адвокатську канцелярію в Перемишлі при ул. Пілсудського 1. в льокали канцелярії бл. п. дра Т. Кормоша.

ДЕНТИСТ
Мед. Др. СТЕПАН ДМОХОВСЬКИЙ
б. лікар Поліклініки у Берліні
Перемишль, Колійова 1.
Усі в обсяг новітньої дентистики входячі роботи. Прецизійна техніка дентистична.
Спеціялістичне лічення осіб вразливих і нервових.

Др. Михайло Кое
лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

Др. Іванна Вітошинська
ординує в діточих і внутрішних недугах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

Спеціяліст всіх недуг жіночих та акушер
б. лікар клін. в Берліні та Дрезні
Др. А. РАЙФ
Перемишль
Водна 2 (ріг Ринку). Телеф. 450.

Др. Прийма Остап
орд. в Перемишлі, Ринок 12
в нутрішних і жіночих недугах, просвітлює Рентґеном
висвітлює
кварцевою лямпою і Солюксом.

ДРОҐЕРІЯ і ПЕРФУМЕРІЯ
МАҐІСТРА М. ЛЯВФЕРА
ПЕРЕМИШЛЬ,
Міцкевича 2 (побіч двірця колієвого).

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики
„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Рік залож. 1842. — 85 рік істнування.
ОКРУЖНА АПТИКА Ґ. ШАЦЦЕРА
давніш Шварца
Маґістер М. ЛЯВФЕР
Перемишль, ул. Францішканська 5.
напроти костела ОО. Францішканів.

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ
одиноку найліпшу і своєрідну
ПАСТУ ДО ОБУВИ
ЕЛЕҐАНТ
О. Левицької і Ски.
Львів, Кордецького 51.

Reneat
(GESETZLICH GESCHÜTZT)
радикально нищить блохи, шваби і всякі овади. — 1 пуделко 1 зол.
До набуття в аптиках і дроґеріях
Головний склад:
В. Ґ. Мушинський, Перемишль.

Кожду здуту і задавлену корову сейчас вратує Вам ШВАЙЦАРСЬКА СОНДА. Ціна зол. 50·—
ТЕЛЯТА та ПОРОСЯТА, що дістають по ложці ПАШНОГО ВАПНА ФОСФОРОВОГО денно — ростуть як на дріжджах ціна 1 кґ. зол. 1·30.
Бульбу, буряки, кукурудзу та збіжжа найліпше обробите РУЧНИМ ПЛЯНЕТОМ ціна зол. 86·— або КІННИМ ПЛЯНЕТОМ і плужком разом, краєвого виробу . . ціна зол. 87·—
заграничного „ . . . „ дол. 13·50
Вже замовляйте ЖНИВАРКИ, та ПЛУГИ, СІВАЛКИ, МОЛОТІЛКИ І ПОМІЧНІ ПОГНОЇ на осінь. ВСЬО ПОТРІБНЕ В ГОСПОДАРСТВІ доставить Вам НАЙДЕШЕВШЕ та НАЙЛІПШОЇ ЯКОСТИ
Спілка Українських Аґрономів, Львів, Собіського 28.

Спробуй а переконаєшся!!
„фосфоліна“ до швидкого тучення свинь „фосфоліна“
побуджує апетит, зміцнює кости і протягом короткого часу прибуває на вазі подвійно. Почтова пачка 4½ кґ. — 9 зол. висилає за післяплатою
В. Ґ. Мушинський, Перемишль, Францішканська 2.
МАЛИЙ ВИДАТОК — КОРИСТЬ ПОДВІЙНА!

Ратуйте ваше здоровля!

Ратунок і Поміч для хворих мужчин, жінок і дітей!! на перепуклини, (осунення кишок) пахвини, себто боляк біля ноги, пупця і шлунка!! Без НОЖА, без КРІВАВОЇ операції!! Не занедбуйте руптури, хочби й найменьшої, бо она стає великою як людська голова, як коновка, може стати небезпечною для життя, й може спричинити скрут кишок і ґанґрену, а внаслідок того — смерть!! Радикально спинаю і усуваю найнебезпечніщі і найбільші перепуклини, через пристосовання моїх спеціяльних лічничих руптурових бандажів-опасок, що є споряджені на підставі мойого, найновійшого методу і мною заложені фахово! з успіхом! Спеціяльні черевні пояси на обрив кишок, великі обвислі животи, проти згрубілости черева і випадення матиці.—Еластичні і ґумові бандажі на жиляки ніг, котрі
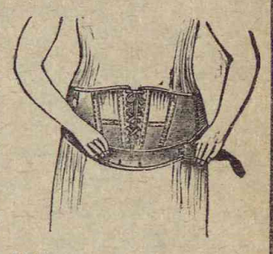
можуть тріснути і великі терпіння спричиняти!! Бандажі після операції черева, сліпої кишки і штучних відходових отворів. — Зголошення хворих приймає:
Ортопед — директор РАПАПОРТ Спеціяльне лічничо-ортопедичне Заведення
від 9—1 год. і 3—7 попол. Львів, вул. Красіцких ч. 8.
УВАГА: Кождий хорий повинен особисто явитися в заведенню, а свій приїзд заповісти письмом або телеґрамою, аби довго не чекати на приняття.

Аптика і Дроґерія під „Звіздою“
істнуюча від 50 літ
в Перемишлі, ул. Францішканська ч. 24 (біля вежі)
поручає всякі аптичні ліки і всі артикули входячі в круг дроґерії

ЖІНКИ!
Дуже богато жінок терпить на внутрішне обірвання, яке звичайно слідує по пологах, з тяжкої праці, з двигання і багато инших причин. Жінка буде певно здорова, охоча до життя і праці як спровадить собі спеціяльний бандаж системи д-ра Кобельника проти обниження (обірвання) внутреностей.
При замовленню треба подати міру в центиметрах або ниткою 1) в пасі, 2) около черева, 3) около підчеревя, дальше ріст (низький, високий або середний), кількість перебутих пологів. Описати чи є шлункова нестравність, утиск і протяглі болі внутрі, біль голови і часто навіть очей, біль в крижах, плечах і під лопатками, біль в підчеревю або в пахвині, біль ноги одної або двох і т. д.
Всьо докладно описати і з повним довірям спровадити бандаж чи то спеціяльний черевний пас на ґумах, зроблений і доповнений відповідною пельотою, приноровленою до роду недомагання. Ціна від 25 до 40 зол., з надзвичайною конструкцією ціна вища.
При недомаганнях і недугах з приводу внутрішного обниження або обірвання: жолудка, кишок, матиці і нирки не помагають ніякі ліки, тільки хвилево успокоюють терпіння. Тому одним ліком крім операції, є відповідний бандаж, набутий у спеціяліста бандажиста.
М. Л. ПОЛЯЧЕК в Самборі ч. 5.
Також і для мужчин доставляється спеціяльні паси проти обниження жолудка, нирки і кишок. Пропуклинові бандажі. Ґумові панчохи. Ґумові мочники мужеські і жіночі. Прямодержачі. Протези рук і ніг.

УВАГА
Не купуйте дзвонів по чужих фірмах, котрі Вас використовують, а в додатку дають Вам дзвони з лихої криці.
Найкращі, найтреваліщі, а крім того гармонійні і мельодійні дзвони дістанеться лише
в одинокій українській ліярні дзвонів
Михайла Брилинського
у Львові-Замарстинів ул. св. Михайла ч. 14.

Ратуйте ваше здоровля!
Приймаю хворих, що їм наростають горби, (чайхотно запалення) і кривіють: стриж хребетня коліна, бедра, стопи, всілякий сустав, недоволодіню й параліж ніг у дітей і старих осіб!! та застосовую в оцих випадках спеціяльні лічничі ортопедичні апарати а на наростаючі горби і скривлення плечей лічничі ґорсети-наплечники ортопедичні ріжних системів.—Для ампутованих ніг і рук владжую в мойому заведенні протези (штучні руки і ноги) по німецькій і американській системі. Спеціяльністю мойого заведення є ортопедичні апарати, що вирівнюють всілякі здеформовання ніг і закривають всякі каліцтва стіп.

Зголошення хворих приймає:
Ортопед-директор РАПАПОРТ
Спеціяльне лічничо-ортопедичне Заведення
від 9—1 год. і 3—7 попол.
Львів, вул. Красіцких ч. 8.
УВАГА: Кождий хорий повинен особисто явитися в заведенню, а свій приїзд заповісти письмом або телеґрамою, аби довго не чекати на приняття.

Видавець і відвічальний редактор: Степан Навроцький

З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.